

CAPCANA CONFUZIEI

CASANDRA

COMEDIA ERORILOR de William Shakespeare. Studioul de teatru al Academiei de teatru și film • Data premierei: 22 noiembrie 1990 • Regia: Adrian Pinteă • Scenografia: Diana Cupșa • Ilustrația muzicală: Gheorghe Marcu • Distribuția: Patric Petre Marin (Antipholus din Efes), Ionuț Antonie (Antipholus din Siracuză), Marian Ghenea (Dromio din Efes), Marian Despina (Dromio din Siracuză), Dana Dembinschi, Irina Movilă (Adriana), Ozana Oancea (Luciana), Manuela Hărăbor (O curtezană), Anca Dincă (Emila, Luce), Florin Piersic jr. (Aegeon, Baltazar, Pinch), Bogdan Ghițulescu (Solinus, Angelo).

La spectacolul de debut al studenților anului IV - Arta actorului - trebuie salutat înții de toate... debutul celui ce s-a alăturat, în urmă cu nici un an, excelențului pedagog Mircea Albușescu: cadrul didactic asociat Adrian Pinteă, care semnează și regia.

Delicata, dar energica stimulare a capacității de sugestie în crearea atmosferei face ca fiecare scenă să vizualizeze elemente esențiale ale codului artistic renescentist sau echivalentele lor într-o stilizare modernă. Vuietul mării și o pânză de corabie cu însemne ducale indică auspiciile sub care se desfășoară intriga. Pe de o parte fatalitatea care a dezmembrat o familie, pe de altă parte autoritatea care-și impune voința arbitrară.

În periplul eleno-romano-anglican, tema "gemenilor" și-a șlefuit morala cunoașterii de sine, lăsând pe plan secund gratuitatea malentendu-ului. Piesa însăși pare astăzi a fi un procedeu dramatic care permite să se aducă în atenție într-o manieră aparent hazlie o temă gravă cu

repercusiunile ei: confuzia, suspiciunea, intoleranța.

Nu întâmplător, perioada de gestație a Comediei erorilor - una dintre primele, dacă nu prima comedie shakespeareană - coincide cu cea a tragediei adevărilor, Richard III. Abila mînuire a circumstanțelor este în concordanță cu leit-motivul cauzalității, iar exprimarea calamburistică vizează realități universale valabile, deci și actuale. În final, înghețată într-un tablou de grup, eroii emit afirmații și interogații retorice referitoare nu doar la ei înșiși, ci și la... noi înșine. Succesiva alunecare în vis, în magie (conform cu o cutumă frecventă în secolul XVI) deosebește ipostaze ilogice ale unor întâmplări stupide împinse la absurd. O viziune coșmarescă a adversității vieții care, nu în ultimul rînd, își au originea în superficiala cunoaștere reciprocă, dar și în lipsa de personalitate a inșilor prinși în capcana confuziei perpetue.

De aceea, probabil, lipsa de similitudine fizică a interpreților a fost trecută cu vederea, mizindu-se pe o virtuală opoziție caracterială a personajelor. Patric Petre Marin își speculează dezinvoltura scenică pentru a-l prezenta pe Antipholus din Efes ca pe un bărbat echilibrat, sigur de sine și de ce-l înconjoară, pînă la "situația limită" care-l găsește nepregătit. În Antipholus din Siracuză, Ionuț Antonie încearcă potențarea atuurilor sale de june prim cu alură romantică, superficial, dar și cinstit față de ceilalți și față de el însuși. În aceeași notă cam ternă pentru dinamica umorului shakespearean, se înfățișează la rampă și cei doi servitori-cloviți care se luptă cu avalanșa situațiilor aberante și a tăioaselor jocuri de cuvinte, Marian Ghenea și Marian Despina neizbutind să acceadă, însă, la aserțiunea lui Jean Kott: "bufoneria este filozofia disprețului absolut".

Ponderea în spectacol o au prezențele feminine, confirmînd faptul că în co-

media shakespeareană eroinele încarnează însuși spiritul nou al ideilor promovate. Neîngrădite de limitative date fiziologice, interpretele închipuie un scriitor trio al eternului feminin. Ozana Oancea jonglează amuzant cu sîngăria și "miopia" în amor a Lucianei, denunțîndu-i falsa pudoare, dezvăluindu-i tumultoasa senzualitate prea îndelung zăgăzuită. Dana Dembinschi, mai înții în duet, apoi singură în fața oglinzii, analizează cu fin profesionalism subconștientul Adrianei - soția obsedată de gelozie și trufie. Manuela Hărăbor conferă însoțită strălucire curtezaniei - fatală... drăcoaică și virtuoză... saxofonistă, ironic provocatoare și violent seducătoare. Ancă Dincă i-au revenit rolurile subreței și stăreței, primul cristalizat într-o veselă îngrățitudine, cel de al doilea într-o generozitate intransigentă. Se achită, de asemenea, corect de cele două roluri care i-au revenit Bogdan Ghițulescu: o caricatură juvenilă a unui intolerant, dar foarte ovaționat duce și un profil fugitiv al unui giuvaergiu versat negustor. Florin Piersic jr. a fost obligat la trei compoziții care i-au solicitat în special virtuțile de imitator, iar decrepitudinea, efeminarea și mistificarea sînt, în comportamentul celor trei diferite personaje, factorii motori.

Îscat asemenea basmului dintr-o interdicție și alimentat de o accentuată tendință de uniformizare, conflictul se întreține din confuzii nutrite de obligația fiecăruia de a purta o mască, o falsă identitate și abandonează quiproquo-ul pentru a se concentra asupra virtuții conexiunii - fie chiar sub semnul relativității - între caracterul uman și soartă. Soarta înțeleasă ca forță a împrejurărilor, forță modelatoare de caracter. Un mesaj grav impus de această reprezentare al cărui "punct vulnerabil" sînt cei patru deținători ai rolurilor masculine principale.

IRINA COROIU

© Bogdan Ghițulescu și Florin Piersic jr.